

**POROČILO O DELOVANJU
CIPRE SLOVENIJA, DRUŠTVA ZA
VARSTVO ALP V LETIH 2019, 2020**

LJUBLJANA, 31. MAREC 2021

KAZALO

PREGLED DELOVANJA V LETU 2019	4
I. PROJEKTI, AKTIVNOSTI	5
ALPSKA KONVENCIJA	5
AKTIVNO V ŠOLO	5
PLAN B	6
USMERJANJE OBISKA V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU	7
CITYWALK	7
LIVINGLABS	8
OGENJ V ALPAH 2019	8
DELOVANJE V OKOLJSKEM CENTRU	8
IZHODIŠČA ZA KRAJINSKO POLITIKO: VARSTVO, RAZVOJ IN UPRAVLJANJE KRAJINE	9
NAJ TE ZAPELJE ZELENA MOBILNOST	10
PEŠEC	11
VOZNI REDI V ALPAH	11
JAVNO NAROČILO TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH	12
OSTALE AKTIVNOSTI:	12
II. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA – L. 2019	13
III. DRUŠTVENI SKLAD	14
IV. POJASNILA K FINANČNEMU IZKAZU – I. 2019	14
PREGLED DELOVANJA V LETU 2020	15
V. PROJEKTI, SODELOVANJA	16
AKTIVNO V ŠOLO IN ZDRAVO MESTO	16
ALPSKA KONVENCIJA	16
ALPMEDIA IN ALPE NA ODRU	16
GOZDNEGA	17
MREŽA PLAN B ZA SLOVENIJO	18
USMERJANJE OBISKA V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU	19
RE.SOURCES	20
MREŽA ZA PROSTOR	20
POČAKAJ NA BUS	21
SKUPAJ ZA ALPE	21
PONOVI ZAGON ALPSKEGA TURIZMA (RESET ALPINE TOURISM)	22
OGENJ V ALPAH	22
HITRO S KOLESOM	23
SODELOVANJE V SVETU TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA	23
SODELOVANJE V SVETU ZA NARAVNE NESREČE	24

JAVNO NAROČILO TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN osnovnih ŠOLAH	24
VI. NADALJNJE DELO 2021-2022	25
PROJEKTI, AKTIVNOSTI 2021-2022	25
VII. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA – L. 2020	26
VIII. DRUŠTVENI SKLAD	27
IX. POJASNILA K FINANČNEMU IZKAZU – I. 2020	27

PREGLED DELOVANJA V LETU 2019

I. PROJEKTI, AKTIVNOSTI

Kot v preteklih letih je tudi v letu 2019 vsebinsko delo temeljilo na projektih aktivnostih z različnih področij – trajnostni mobilnost, ohranjanja naravne in kulturne dediščine, ohranjanja narave, delo z mladimi in krajina.

ALPSKA KONVENCIJA

Beležimo redno udeležbo na sestankih Medresorske koordinacijske skupine – CIPRA Slovenija ima vlogo opazovalke.

Sodelovali smo pri organizaciji in izvedbi dogodka YAOLIN, ki se je odvijal v decembru 2019 v Okoljskem centru. Mladi udeleženci YAOLIN (Youth Alpine Interrail Ticket), ki so poleti potovali po alpskem prostoru trajnostno, so se srečali z državnim sekretarjem Ministrstva za okolje in prostor, Markom Mavrom in mu predstavili svoje zahteve na področju javnega potniškega prometa in trajnostne mobilnosti.

V sklopu omenjenega dogodka smo se sestali z generalno sekretarko Alpske konvencije, ga. Alenko Smerkolj in jih predstavili našo vizijo sodelovanja z Alpsko konvencijo in ter prioriteta področja, ki naj jih Alpska konvencija podpre v Sloveniji.

Več: <https://www.cipra.org/sl/novice/ostajamo-na-tleh>

Z junijem 2019 je bila ustanovljena skupina za pripravo 8. poročila o stanju v Alpah: Kakovost zraka, v kateri sodeluje CIPRA Slovenija kot opazovalka in predstavlja celotno CIPRO. V novembru 2019 se je sestanka v Annecy udeležila Špela Berlot, pri pripravi na sestanek sta sodelovala tudi Kristina Glojek (FF UL) ter Matej Ogrin.

AKTIVNO V ŠOLO

V partnerstvu z Inštitutom za politike prostora (IPOP) in FOCUS, društvo za sonaravni razvoj smo izvajali projekt Aktivno v šolo, ki ga financira Ministrstvo za zdravje. Trajanje projekta 2017 – 2019, glavni namen projekta pa je spodbujanje in promocija aktivnega prihoda v šolo skozi izvajanje aktivnosti Pešbusa in Bicivlaka.

V letu 2019 so se izvajale aktivnosti: usposabljanje za koordinatorje aktivnosti Pešbus in Bicivlak na osnovnih šolah, urejanje in priprava gradiv, spremljanje in vrednotenje učinkov izvedb akcije (pomlad, jesen 2019 ter podpora blejski osnovni šoli za izdelavo načrta varnih šolskih poti. CIPRA Slovenija je v projektu odgovorna za vrednotenje rezultatov in spremljanje učinkov projekta.

V novembru 2019 je bilo potrjeno nadaljevanje projekta, in sicer Aktivno v šolo in zdravo mesto, kjer bo poudarek poleg obstoječih aktivnosti spremljanje poti v šolo opismenjevanje občin za vzpostavljanje površin prijetnih za hojo ter trajnostno upravljanje javnih površin.

www.aktivnovsolo.si

PLAN B

Kljub prenehanju financiranja vsebinske mreže PlanB v marcu 2019 smo nadaljevali s koordiniranjem Koalicije za trajnostno prometno politiko, ki vključuje redna srečanja, obveščanje, izmenjavo stališč, redno spremljanje prometne politike... Koalicija deluje znotraj mreže PlanB za Slovenijo kot ena izmed delovnih skupin. V letu 2019 so naše aktivnosti poleg navedenih obsegale:

- **1 poziv LPP in MOL k pripravi predloga za dostopnejše terminske in letne vozovnice, 20. 2. 2019. Mestni svet je na seji, ki je potekala 18. 2. potrdil predlog** podražitve vozovnic na 1,3 EUR s katero se KTPP ni strinjala, razen že se zagotovi ugodnejše terminske in letne vozovnice za mestni potniški promet. Z cenovno ugodno politiko namreč potnika spodbujamo k nakupu terminskih voznic in s tem povečamo verjetno, da bo potnik večkrat uporabil JPP kot osebni avtomobil.
- **1 odziv na napovedane širitve ljubljanske obvoznice**, KTPP v odprtem pismu nasprotuje širitvi ljubljanskega avtocestnega obroča, ki jo je DARS predstavil 23. 3. 2019.
- **1 predavanje in terenski ogled Ljubljane za francoske študente arhitekture in urbanizma iz Univerze Rennes (prometna politika MOL, ukrepi trajnostne mobilnosti ter dobre prakse), 2. 4. 2019**
- **2 sestanka delovne skupine KTPP (2. 4. 2019; 16. 4. 2019)**, v Okoljskem centru. Teme sestankov je bila nadaljevanje aktivnosti glede širitve AC obroča.
- **1 soorganizacija predavanja g. Jana Gehla na Fakulteti za arhitekturo, 11. 4. 2019.** Predavanje o mestih, ki so namenjena ljudem se je udeležilo več kot 300 ljudi. Predavanje smo soorganizirali s Fakulteto za arhitekturo, UL ter Razvojnim centrom Srce Slovenije.
- **1 predavanje na posvetu: Kakšno prometno politiko si želimo, 17. 4. 2019, Ljubljana**
- **Sodelovanja na 8. Nujni seji odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, 18. 4. 2019**, kjer so člani Matej Ogrin, Marjetka Benčina in Andrej Gnezda predstavili stališča KTPP proti širitvam cest in takojšnjem intenzivnem investiranju v JPP. Direkcija Republike Slovenije za avtoceste je marca predstavila Izhodišča za urejanje avtocestnega obroča, ki preko različnih scenarij predlaga na primer širitev ljubljanske obvoznice v tripasovnico, gradnjo novih povezovalnih cest ter širitev mestnih vpadnic. KTPP že od 2011 opozarja na nesmotrnost širitve ljubljanskega obroča in gradnje novih cest dokler se ne uredi javni potniški promet v Ljubljanski urbani regiji. Ureditvev JPP, ki bi temeljil na taktnem železniškem primestnem prometu, hitrih avtobusih v kombinaciji s hojo in kolesarjenjem, je finančno, okoljsko edin sprejemljiv ukrep, ki ga je prednostno potrebno izvesti za razbremenitev cestnih površin. Na omejeni seji so člani KTPP predstavili spornost širitve cest z vidika političnih dokumentov, okoljsko-podnebnih ciljev ter ekonomskih vložkov.
- **1 pobuda Slovenskim železnicam za izboljšanje nakupa spletne vozovnice, 22. 1. 2019.**
- **1 sestanek s predstavniki SŽ na temo digitalizacije storitev, 1. 2. 2019.** Sestali smo z vodjo projekta digitalizacije prodaje vozovnic za potniški promet.
- **1 dokument: Pregled kakovosti zraka v Sloveniji z vidika prometnega onesnaževanja v obdobju 2003 – 2017.**
- **1 Znanstveno –strokovni posvet: Lokalni, regionalni in globalni viri onesnaženja zraka, 5. 2. 2019.** <https://www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/ukrepajmo-proti-onesnazenemu-zraku-v-sloveniji>
- **1 predavanja na razvojnem posvetu v Pomurju: Pogledi na trajnostno mobilnost, 30. 1. 2019, Murska Sobota.**
- **1 predstavitev aktivnosti Koalicije za trajnostno prometno politiko predstavnikom EUROVELA ob kandidaturi Mestne občine Ljubljana za naslednjo gostiteljico konference EUROVELA, 25. 10. 2018, Ljubljana.**

- **Udeležba na posvetu o gradnji ceste na Mangartskem sedlu:** Pogledi na gradnjo ceste, ki je sama sebi namen – Log pod Mangartom, 2019
- Sodelovanje v delovni skupini za Akcijski načrt revitalizacije železniških povezav, Matej Ogrin – član.

USMERJANJE OBISKA V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

Celotna operacija Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku je neposredno in posredno namenjena ohranjanju narave in naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete, ki predstavljajo potenciale za razvoj novih inovativnih turističnih in gospodarskih storitev ter produktov. V okviru operacije bomo usmerjali obisk z najbolj občutljivih in kritičnih območij znotraj parka na manj obremenjena območja in ustrezno urejana območja, ki lahko prenesejo večje obremenitve. Z usmerjanjem obiskovalcev iz visokogorja in občutljivih con Triglavskega narodnega parka (v nadaljevanju TNP) na obrobje parka bomo pripomogli k razvoju podeželskih območij s poudarkom na pospeševanju lokalnega razvoja podeželja. Operacija bo predstavljala podlage in priložnosti za gospodarski in turistični razvoj omenjenih področij.

CIPRA Slovenija v projektu izvaja sledeče aktivnosti:

- Priprava interpretacijskega e-priročnika za gorske prelaze in doline: <https://www.cipra.org/sl/publikacije/prirocniksmerTNP>
- Izvedba delavnic za turistične delavce – 1 seminar, 18. 4.2019, Mojstrana
- Soorganizacija študijske ture za odločevalce in deležnike – se izvede v letu 2020
- Soorganizacija prireditve brez avtomobila (zapiranje alpske doline ipd.) – se izvede v letu 2020

Sklad: *EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja*

Trajanje operacije: november 2018 – december 2020

Partnerji: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, Javni zavod Triglavski narodni park, Turizem Bohinj, Občina Bohinj, Občina Kranjska Gora, CIPRA Slovenija

CITYWALK

Proti energetsko odgovornim prostorom: vzpostavitev mest za pešačenje v Podonavski regiji (Towards energy responsible places: establishing walkable cities in the Danube Region)

Cilj projekta CityWalk je pomagati mestom v Podonavski regiji, da bodo zmanjšala emisije in hrup ter postala varnejši prostori za življenje, s pomočjo okrepljene vloge trajnostnih oblik mobilnosti, posebej aktivnih oblik transporta – hoja in kolesarjenje. Glavni namen projekta je zato izboljšanje ključnih pogojev za hojo: izboljšanje urbane mobilnosti preko učinkovitega kombiniranja različnih načinov transporta ob zmanjšanih emisijah hrupa in prometnih zastojev, povečanje varnosti, prispevanje k zdravju prebivalcev ter dvig zadovoljstva prebivalcev regije.

CIPRA Slovenija v projektu sodeluje kot zunanji svetovalec za izdelavo strategije in lokalnega načrta za hojo za občino Kamnik. V 2019 smo pripravili Strategijo hodljivosti z lokalnim načrtom hodljivosti ter pilotnimi aktivnostmi. Strateški dokument je bil sprejet na občinski seji.

O projektu CityWalk: <http://www.razvoj.si/?lng=sl&t=projekti&id=2361>

LIVINGLABS

Projekt Living Labs/Živi laboratoriji med seboj povezuje ljudi, ki pripadajo različnim generacijam in prihajajo iz različnih alpskih držav, ter zagotavlja skupen razvoj procesnega in strokovnega znanja. Skladno z namenom projekta je uporabljen participativni pristop, ki temelji na načelih soustvarjanja med mladimi talenti, starimi od 18 do 30 let, okoljskimi nevladnimi organizacijami, civilno družbo in politiki. Udeleženci tega medgeneracijskega projekta se zavzemajo za udeležanje trajnostnega razvoja v Alpah na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Za prihodnost, kakršno si želimo, je pomembno, da si že danes postavimo prave razvojne usmeritve in spregovorimo o tem, kako je mogoče trajnostno uporabljati razpoložljive naravne vire.

V Sloveniji smo letu 2019 v sodelovanju z mladimi izvedli Ogenj v Alpah 2019, ki je potekal na prelazu Vršič ter v Kranjski Gori. Izvedli smo tudi usposabljanje na delovnem mestu: več mladih in Slovenije je obiskalo pisarne drugih CIPER, v naši pisarni smo gostili 4 mlade.

<https://www.cipra.org/sl/cipra/international/projekti/tekoci-projekti/living-labs>

OGENJ V ALPAH 2019

Ogenj v Alpah je potekal tradicionalno drugi vikend v avgustu, tokrat v Kranjski Gori ter na Vršiču pod geslom: »Prelaz pripoveduje«. Ukvarjali smo se z različnimi pomeni gorskih prelazov, vplivov na gorske pokrajine in opozorili na zgodovinske in družbene spremembe v teh prostorih. V treh dneh smo se iz Kranjske Gore po stranskih, a toliko zanimivejših poteh povzpeli na Vršič. Z mladimi iz projekta »LivingLabs« ter lokalno skupnostjo smo razpravljali o divjem petelinu in načrtovani izgradnji žičnice, raziskovali naravno in kulturno dediščino Vršiča, razmišljali o rešitvah v smeri trajnostne mobilnosti ter sledili navdihu narave z ustvarjanjem podob alpske pokrajine. Mladi so pripravili razstavo, ki je krasila stene Tičarjevega doma na Vršiču ter se podučili o izdelovanju podcastov.

Sporočilo za medije iz okrogle mize Sobivanje divjega petelina in žičnice na Vitrancu:

<https://www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/je-sobivanje-divjega-petelina-in-obiskovalcev-na-vitrancu-mozno>

Sporočilo za medije po Ognju v Alpah: <https://www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/ogenj-v-alpah-2019-prelaz-pripoveduje-1>

Video prispevek z Ognja v Alpah: <https://www.youtube.com/watch?v=KfD6uxdTR6M&t=3s>

Podcast: https://soundcloud.com/cipra_international/vrsicpass-in-slovenia-passing-on-stories-off-the-beaten-track

DELOVANJE V OKOLJSKEM CENTRU

CIPRA Slovenija je ena od članic Okoljskega centra, kjer sodelujemo preko skupnih sestankov in različnih aktivnosti Info točke. Ker v Info točki ni več informatorjev, sami izvajamo ozaveščevalne in tehnične aktivnosti.

IZHODIŠČA ZA KRAJINSKO POLITIKO: VARSTVO, RAZVOJ IN UPRAVLJANJE KRAJINE

S projektom *Varstvo in razvoj slovenske krajine: Izhodišča za oblikovanje krajinske politike* želimo opozoriti na zmanjševanje kakovosti in razvojne vrednosti slovenske krajine kot skupnega 6 razvojnega vira, ki smo ji priča v zadnjih desetletjih in predstaviti možnosti za celovito varstvo, načrtovanje in upravljanje krajine, ki jih odpirata priprava in sprejem Krajinske politike Slovenije.

Krajina je omejen naravni vir, zato potrebuje vzdržno in skrbno varovanje, upravljanje in načrtovanje. Krajina je del slovenske in evropske kulturne in naravne dediščine ter vrednota, ki bistveno prispeva k utrjevanju prepoznavnosti in identitete državljanov, prispeva k človekovi kakovosti bivanja ter med drugim predstavlja tudi gospodarski potencial.

Z Evropsko konvencijo o krajini (EKK) je Svet Evrope želel zagotoviti inštrument, ki bo omogočil enotno varstvo, upravljanje in načrtovanje vseh evropskih krajin. V Sloveniji je EKK v veljavi od leta 2004, vendar država še ni sprejela Krajinske politike, ki bi EKK operacionalizirala. Z aktualnim stanjem smo izjema v evropskem prostoru, saj so države podpisnice Evropske konvencije o krajini, krajinske politike večinoma sprejele in jo intenzivno izvajajo.

Med drugim menimo, da **država še ne prepoznava krajine kot strateškega razvojnega vira** kar se kaže v neskladnosti resorjev in sektorjev pri upravljanju prostora, odsotnosti mehanizmov urejanja krajine v prostorskih aktih, nadzoru nad izvajanjem posegov v prostor ter ukrepov za vzdrževanje in ohranjanje krajin. V Sloveniji smo priča razvrednotenju krajine ki ga povzročajo :

- razpršena gradnja v predmestjih in na podeželju,
- tipološko neustrezna pozidava na vinogradniških območjih,
- oglaševanje v javnem prostoru,
- gradnja novih turističnih kapacitet in funkcionalnih kmetijskih objektov,
- opuščanje primarne rabe in zaraščanje,
- zanemarjanje in nestrokovno vzdrževanje zelenih površin v urbanem okolju ...

V projektu smo navedeno problematiko naslavljamo preko sledečih aktivnosti:

- Priprava strokovnih izhodišč za oblikovanje Krajinske politike Slovenije preko analize stanja in primerjalne analize tujih praks, oblikovanje fokusne skupine ter štirih tematskih delavnic (upravljanje zavarovanih območij, razvoj podeželja, dediščinske krajine, turistični razvoj).
- Intenzivno vključevanje strokovne javnosti v oblikovanje predlogov ciljev in ukrepov Krajinske politike Slovenije.
- Organizacija delavnic za širšo javnost z namenom ozaveščanja in promocije krajine.
 - o <https://www.youtube.com/watch?v=H0x7igLkCPo&t=9s>
 - o https://www.youtube.com/watch?v=QPje_BmRkL0&t=2s
 - o <https://www.youtube.com/watch?v=sigYbjzTwxU&t=1s>
 - o <https://www.youtube.com/watch?v=uKZRbEWIBG8>
- Vzpostavitev spletnega portala namenjenega Krajinski politiki Slovenije, ki bo služil kot plat-forma pri nadaljnjih aktivnostih usklajevanja, izdelovanja in sprejemanja Krajinske politike Slovenije.

www.krajinskapolitika.si

- Trajanje projekta: 1. 8. 2018 – 31. 10. 2019
- Vodilni partner: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, partnerji: IPOP, CIPRA
- Financer: Ministrstvo za okolje in prostor

NAJ TE ZAPELJE ZELENA MOBILNOST

S projektom ***Naj te zapelje zelena mobilnost*** želimo z inovativnimi organizacijskimi, promocijskimi in izobraževalnimi ukrepi promovirati in izboljšati zasedenost ter s tem izkoriščenost potenciala obstoječe mreže JPP na območju osrednje Gorenjske, t.j. na vplivnem območju mesta Kranj. Na območju je veliko **turistično-rekreacijskih, kulturno-izobraževalnih ter storitvenih ponudb**, ki so dostopne s trajnostnimi oblikami premikanja, vendar se zaradi raznoraznih zadržkov ter nepoznavanja mobilnostnih možnosti prebivalci za doseganje cilja, večkrat raje odločijo za uporabo avtomobila kot hoje, kolesa ter JPP-ja.

V projektu se prednostno ukvarjamo z javnim potniškim prometom, saj je zasedenost na linijah mestnega potniškega prometa v Kranju ter medkrajevnih linijah žal precej nizka, saj mestni avtobus vsakodnevno uporablja zgolj 8 % vprašanih, medkrajevni avtobus pa 3 % vprašanih (CPS MOK, 2017).

Namen projekta je promocija mobilnostnih možnosti, ki jih ponuja obstoječa mreža JPP, med ciljnim skupinami: mladi, družine ter aktivni starostniki. Informirali bomo tudi multiplikatorje (medije, učitelje, prevoznike, zaposlene na občinah, ...) ter generatorje prometa (turistične ponudnike, trgovske centre, kulturne ustanove) in posledično širšo javnost o mobilnostnih možnostih za doseganje različnih ciljev na območju osrednje Gorenjske.

Aktivnosti:

- **Oblikovanje in testna izvedba mobilnostnih shem** za doseganje prostočasnih aktivnosti. Mobilnostna shema je prikaz načinov uporabe trajnostnih prevoznih sredstev za doseganje prostočasnih aktivnosti (npr. rekreacija, turizem, nakupovanje, obiskovanje in druge prostočasne aktivnosti) z jasno grafično komuniciranimi časovnim, trasnimi in vsebinskim predlogi. Oblikovane bodo sheme za doseganje: ciljev **v smeri podeželskega** območja osrednje Gorenjske (npr. kmetije, izletniška izhodišča), kulturnih, izobraževalnih, storitvenih in drugih ciljev **v smeri mesta Kranj. Zbirka izletov (mobilnostnih shem) po Gorenjski za mlade, družine in starejše je na voljo v elektronski in tiskani obliki.**
- **Nagradni natečaj za potnike**, ki bodo uporabili predlagane mobilnostne sheme oz. oblikovali lastno shemo. Album s prispevki je na voljo **tu**.
- Prepoznavanje in testiranje **pomožne opreme** (kolesarske prikolice, košarice ipd.) za izvajanje mobilnostnih shem.
- Analiza potreb, preučitev možnosti vzpostavitve **nočnih prevozov ob koncu tedna** ter testna izvedba.
- Snemanje **kratkih promocijskih filmčkov** in **promocijskih sporočil** v sodelovanju z mladimi kot promocija za uporabo JPP.
- Organizacija **zaključnega dogodka s posvetom in sklenitvijo dogovora** (19. 9. 2019, Kranj) ključnih akterjev uvajanja in promocije trajnostne mobilnosti na območju osrednje Gorenjske.

PEŠEC

Promet predstavlja najresnejšo grožnjo za podnebne spremembe, saj emisije iz prometa še kar naraščajo in je največji sektor po deležu izpustov. Sprememba potovalnih navad v smeri opravljanja kratkih poti peš bi prinesla znatne prihranke pri energiji in zmanjšanje izpustov CO₂. Pri tem so neposredni učinki spremembe navad le majhen delež v primerjavi s prihranki, ki bi jih prinesla dolgoročna sprememba vzorca poselitve v smeri trajnostnih in hoji prijaznih mest, ki je v najtesnejši povezavi s potovalnimi navadami.

Projekt s kratkim imenom **Pešec** zato želi **spodbuditi hojo kot prometno prakso in obliko trajnostne mobilnosti**. Cilji projekta so:

1. Izboljšati razumevanje hoje kot prometne prakse
2. Spodbujati spremembe potovalnih navad v smeri opravljanja kratkih poti peš
3. Povezati organizacije in deležnike na področju hoje

Nekateri ključni rezultati projekta bodo: povzetki ključnih obstoječih virov in uporabnih podatkov o hoji, skupno razumevanje ključnih deležnikov o pomenu hoje kot prometne prakse, okrepljeno medijsko komuniciranje o hoji kot prometni praksi, posebna spletna stran <http://pesec.si> namenjena hoji kot prometni praksi, ter akcijski načrt zagovorništva za hojo.

CIPRA Slovenija je sodelovala pri oblikovanju sinteznega poročila, organizaciji fokusnih skupin, izvedbi urbanih sprehodov (Domžale, Kamnik, maj 2019).

<https://domzalec.si/urbani-sprehod-po-zelenih-povrsinah-domzal/>

<https://www.kamnik.si/novice/Urbani-sprehod-Janes-Walk-Kamnik-je-mesto-prijazno-pescem-21-05-2019>

- Trajanje projekta: 1. 8. 2018 – 31. 10. 2019
- Vodilni partner: IPoP, partnerji: CIPRA Slovenija
- Financer: Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Podnebnega sklada

VOZNI REDI V ALPAH

Ohranimo Alpe za prihodnje generacije!

»Alpe so zaradi naraščajoče prometne obremenitve pod vedno večjim pritiskom, zmanjšanje te obremenitve pa je ključno za ohranjanje alpskega okolja in kakovostnega življenjskega prostora tako za ljudi kot tudi za ekosisteme. Aprila letos so ministri alpskih držav na XV. Alpski konferenci potrdili sistem ciljev za uresničitev vizije podnebno nevtralnih in podnebno odpornih Alp do leta 2050. Eden izmed teh ciljev je tudi zmanjšanje odvisnosti od osebnih avtomobilov.« (Markus Reiterer, generalni sekretar Alpske konvencije)

Izdali smo dvojezično knjižico, v kateri je bilo zbranih več kot 45 prog in linij. Izdajo knjižice je podprlo 17 partnerjev.

<https://www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/vozni-redi-v-alpah>

JAVNO NAROČILO TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH

V konzorciju z društvom FOCUS, Filozofsko fakulteto UL, Razvojno agencijo Sinergija ter IPOP-om izvajamo Javno naročilo Ministrstva za infrastrukturo. Namen naročila je promocija trajnostne mobilnosti v vrtcih in osnovnih šolah preko igre Beli zajček, igre za osnovno šolo – Gremo peš s kokoško Rozi, izobraževanja ter usposabljanj učiteljev na področju trajnostne mobilnosti ipd.

CIPRA Slovenija sodeluje pri vseh aktivnostih konzorcija, odgovorni smo za organizacijo usposabljanj koordinatorjev po šolah in vrtcih, sodelujemo pri prostorskih analizacij, evalvaciji učinkov. V septembrski izvedbi kampanje Gremo peš! je sodelovalo več kot 10.000 učencev in vrtčevskih varovancev, ki so se en teden trudili v šolo ali vrtec prihajati na trajnosten način.

Več na Slovenski platformi za trajnostno mobilnost: <http://sptm.si/gradiva/>

- Trajanje: 12/2018–06/2021
- Financer: Ministrstvo za infrastrukturo, Evropska sredstva
- Predvidena sredstva: 36.560,09 €

OSTALE AKTIVNOSTI:

- Pripravili smo uradno stališče CIPRE Slovenija do gradnje krožno-kabinske žičnice na Vitranc: <https://www.cipra.org/sl/stalisca/kranjska-gora-zicnica-in-petelin>
- Sodelovali smo pri aktivnosti Civilne iniciative za ohranitev Mangrškega sedla (širjenje peticije, sodelovanje na posvetih)
- Sodelovali smo na BOFF, december 2019 – okrogla miza o Preturizmu in ekstremnih športih.
- Sodelovali smo pri izbor in pripravi dobrih praks s področja zniževanja CO2 znotraj projekta Care4Climate
- Smo podporni partnerji projektom in aktivnostim: poletna šola o gorah v Ukrajini, Pametne vasi – Solčava, sanacija Jezera na Planini
- S prispevkom smo sodelovali na mednarodni konferenci: Krajina: Včeraj. Danes! Jutri?, ki je potekala v Muzeju arhitekture in oblikovanja, Ljubljana (10. 10. 2019)
- S prispevkom smo sodelovali na 30. Sedlarjevih dnevih: Razvojni trajnostni projekti - primeri dobrih praks za mesta in podeželje« s prispevkom »Kamnik na poti prijazni pešcem« (http://www.dupps.si/uploads/4/8/8/8/48885097/brosura_30_sedlarjevo_srecanje.pdf)

II. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA – L. 2019

Finančno poročilo za obdobje 01.01.-31.12.2019		
PRILIVI	Prihodki od prodaje - javna naročila	12.109,02 €
	Prihodki od prodaje - sodelovanje na projektih	4.600,00 €
	Prihodki od prodaje storitev	150,00 €
	Prihodki od prodaje publikacij	4.450,00 €
	Dotacije iz proračunskih sredstev	36.000,55 €
	Dotacije krovne organizacije	4.750,00 €
	Donacije - dohodnina	99,98 €
	Članarine	66,00 €
	SKUPAJ	62.225,55 €
STROŠKI	Pisarniški in pomožni drobni inventar	117,55 €
	Stroški materiala za izvedbo projektov	157,66 €
	Tisk	1.996,53 €
	Stroški storitev za izvedbo prireditev	6.776,90 €
	Stroški vzdrževanja	70,00 €
	Najemnine	170,00 €
	Stroški poslovnih prostorov	406,95 €
	Potni stroški	2.873,35 €
	Bančne storitve	309,25 €
	Intelektualne storitve	11.815,40 €
	Reprezentanca	242,83 €
	Reklama	732,00 €
	Študentski servis	2.646,42 €
	Telefon, internet	177,58 €
	Fotokopiranje	9,51 €
	Stroški plač zaposlenih	32.437,30 €
	bruto plače	23.788,37 €
	dajatve na plače	3.829,94 €
	povračila stroškov	4.818,99 €
	Amortizacija opreme	82,00 €
	Članarine, takse	156,91 €
	Povračila stroškov študentu na praksi	145,50 €
	Negativne evrske izravnave	
	Donacije drugim društvom	
	SKUPAJ	61.323,64 €
	Presežek prihodkov nad odhodki	901,91 €
	Davek od dohodka	27,06 €
	Čisti presežek prihodkov nad odhodki	874,85 €

III. DRUŠTVENI SKLAD

		čisti presežek prihodkov na odhodki	stanje celoten društveni sklad
2004	408.444,49 SIT	1.704,41 €	1.704,41 €
2005	3.171,24 SIT	13,23 €	1.717,64 €
2006	-198.599,00 SIT	-828,74 €	888,90 €
2007		-2.787,93 €	-1.899,03 €
2008		1.331,77 €	-567,26 €
2009		7.951,59 €	7.384,33 €
2010		-885,75 €	6.498,58 €
2011		2.186,00 €	8.684,58 €
2012		-12.011,91 €	-3.327,33 €
2013		1.102,79 €	-2.224,54 €
2014		605,12 €	-1.619,42 €
2015		1.393,43 €	-225,99 €
2016		5.151,69 €	4.925,70 €
2017		-337,55 €	4.588,15 €
2018		1.705,61 €	6.293,76 €
2019		874,85 €	7.168,61 €

IV. POJASNILA K FINANČNEMU IZKAZU – L. 2019

Med prihodki v letu 2019 izstopajo:

- Dotacije iz proračunskih sredstev, in sicer: 36.000,55 €. CIPRA Slovenija je v letu 2019 sodelovala v treh projektih sofinanciranih s Podnebnega sklada, in sicer Naj te zapelje zelena mobilnost, Pešec in Izhodišča za pripravo krajinske politike Slovenije. Projektu Aktivno v šolo – sofinanciranem s strani Ministrstva za zdravje ter Mreži PlanB za Slovenijo – sofinanciranje Ministrstva za javno upravo.
- Prihodki od prodaje – javna naročila, 12.109,02 €. CIPRA Slovenija je partner konzorcija Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih. Konzorcij je bil uspešen na razpisu Ministrstva za infrastrukturo in pridobil javno naročilo za omenjen projekt. Projekt traja do leta 2021.

Med odlivi izstopajo:

- Strošek plač zaposlenih, ki je v letu 2019 znašal 32.437,30€ (leto 2018 - 15.199,91 €). Vzrok za povečan strošek plač je število zaposlenih, ki je v lanskem letu naraslo na 1,5 FTE.
- Odlivi za intelektualne storitve, in sicer 11.815,40 €. Pod intelektualne storitve so knjižena izobraževanje za zaposlene (tečaj tujega jezika – nemščina), zdr. pregled pred zaposlitvijo, storitve računovodstva, oblikovanje in priprava tiskovin (izdelava promocijskih gradiv v projektu Naj te zapelje zelena mobilnost, oblikovanje in priprava gradiv za Priročnik za načrtovanje interpretacije dediščine za gorske prelaze in doline – Smer TNP)

PREGLED DELOVANJA V LETU 2020

V. PROJEKTI, SODELOVANJA

AKTIVNO V ŠOLO IN ZDRAVO MESTO

Program predstavlja nadaljevanje in razširitev programa Aktivno v šolo. Osnovni namen programa Aktivno v šolo in zdravo mesto je spodbujanje aktivne mobilnosti in ustvarjanje zdravega bivalnega okolja: z organizacijskimi, načrtovalskimi in izobraževalnimi ukrepi v praksi spodbuja aktivno hojo v šolo in ozavešča o pomenu hoje kot zdrave oblike gibanja in okolju prijazne ter široko dostopne prometne prakse. Cilj programa je nuditi podporo šolam in občinam pri omogočanju hoje v šolo s Pešbusom in Bicivlakom ter promovirati koncept Zdravega mesta s pripravo lokalnih načrtov hodljivosti in izvedbo regionalnih izobraževalnih seminarjev. Program obsega tri ključne dejavnosti: (1) oblikovanje lokalnih partnerstev za pripravo načrtov hodljivosti in promocijo hoje, (2) širjenje znanja za načrtovanje zdravega bivalnega okolja in (3) podpora izvedbi spremljane poti v šolo s Pešbusom in Bicivlakom.

V letu 2020 smo pri CIPRI Slovenija pripravili komunikacijski načrt programa, izvedli spletni seminar za starše za spodbujanje hoje in aktivnega prihoda v šolo, analizirali izvajanja programa Pešbus, statistik spletne pojavnosti in izdelali Lokalni načrt hodljivosti za občino Črna na Koroškem.

Nosilec programa: IPoP – Inštitut za politike prostora

Partner: CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp

Sofinancer: Ministrstvo za zdravje RS

Trajanje programa: 2019 – 2022

Povezava: www.aktivnovsolo.si

ALPSKA KONVENCIJA

CIPRA Slovenija ima v Medresorski koordinacijski skupini Alpske konvencije vlogo opazovalke. Redno se udeležujemo sestankov in spremljamo mednarodno dogajanje, povezano z uresničevanjem ciljev Alpske konvencije in bližajočemu se slovenskemu predsedovanju Alpski konvenciji.

ALPMEDIA IN ALPE NA ODRU

S CIPRO International smo tudi v l. 2020 sodelovali pri izdajanju elektronskega novičnika Alpmedia, ki ga bere več kot 27.000 bralcev s celotnega alpskega loka; v lanskem letu je bilo izdanih 8 takšnih novičnikov.

Npr.: 8/2020: <https://www.cipra.org/sl/cipra/international/misc/alpmedia/alpmedia-newsletter-07-2015>

S CIPRO International smo sodelovali pri izdaji dveh številčk revije Alpe na odru, izdanih v slovenščini, nemščini, italijanščini in francoščini. Prva revija l. 2020 je obravnavala tematiko opraševalcev in biotske raznovrstnosti, druga pa koncept skupnostnega in gospodarstva v preobratu.

Št. 106: <https://www.cipra.org/sl/publikacije/alpe-na-odru-st-106-majhna-zuzelka-velik-ucinek>

Št. 107: <https://www.cipra.org/sl/publikacije/alpe-na-odru-st-107-alpe-skpuno-dobro>

SODELOVANJE S CIPRO INTERNATIONAL

CIPRA Slovenija pri svojem rednem delu sodeluje tudi z mednarodno mrežo CIPER, predvsem pa s CIPRO International.

V letu 2020 je bilo sodelovanje osredotočeno na oblikovanje stališča o pokrajini. Raziskovali smo ga v okviru alpske ključne teme Pokrajina v letih 2019-2020. Zaključek ključne teme je pričujoče stališče, ki je bilo pripravljeno v širokem in participativnem procesu, v katerem smo sodelovali predstavniki CIPRE, mladi alpski prebivalci in strokovnjaki z vseh alpskih držav.

Stališče: <https://www.cipra.org/sl/stalisca/alpska-pokrajina-ni-obnovljiva>

GOZDNEGA

Za uspešno prilagajanje na podnebne spremembe so zdravi gozdovi neobhodnega pomena. S projektom GozdNega – Aktiven in opolnomočen lastnik, zdrav in podnebno odporen gozd, smo osvetlili problem neaktivnega lastništva (neizvajanje nege, neodzivnost itd.) tako med samimi lastniki gozdov kot tudi v širši javnosti; ob strokovni podpori interdisciplinarne-fokusne skupine smo iskali mogoče rešitve. Oblikovati smo inovativen model upravljanja z gozdovi, lastnike gozda izobrazili o negi gozda s poudarjeno socialno funkcijo ter okoljskih, družbenih in ekonomskih priložnostih takšnega vidika, opravili več pogovorov s strokovnjaki. Organizirali smo posvet Funkcije gozdov z vidika podnebnih sprememb in oblikovali priporočila za izvajanje usmeritev Alpskega sistema podnebnih ciljev za gorski gozd. Kot ključno komunikacijsko aktivnost projekta smo organizirali dogodek Ogenj v Alpah, namenjen mladim.

Aktivnosti projekta GozdNega:

- izdelava elaborata in priprava treh infografik o podnebno odpornih gozdovih, negi gozda in aktivnem lastništvu,
- intervjuji s strokovnjaki s področja gozdarstva: Nevenka Bogataj (Andragoški center RS), Jože Prah (Zavod za gozdove Slovenije), Andrej Verlič (Krajski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib) in Alojz Lipnik (Zavod za gozdove Slovenije).
- oblikovanje strokovnega zavezništva in vzpostavitve interdisciplinarne - fokusne skupine z različnimi akterji s področja urejanja, nege in upravljanja gorskih gozdov v Sloveniji
- organizacija in izvedba strokovne ekskurzije v Pahernikove gozdove za obstoječe in bodoče lastnike gozdov
- izvedba inovativnega tečaja nege gozda s poudarjeno socialno funkcijo za obstoječe in bodoče lastnike gozdov
- oblikovanje inovativnega modela upravljanja z gozdovi "Aktiven in opolnomočen lastnik - negovan in podnebno odporen gozd s socialno funkcijo"
- organizacija in izvedba mednarodnega dogodka Ogenj v Alpah 2020
- organizacija in izvedba posveta Funkcije gozdov z vidika podnebnih sprememb
- oblikovanje priporočil za izvajanje ciljev gorski gozd (Sistem alpskih podnebnih ciljev 2050), namenjena strokovni in širši javnosti, novinarjem in odločevalcem

Partnerji: Združenje gozdarskih društev Slovenije - sekcija Prosilva, Javni zavod Triglavski narodni park, Posoški razvojni center

Trajanje projekta: januar - december 2020

Sofinancer: Ministrstvo za okolje in prostor RS s sredstvi Podnebnega sklada (projekt je bil podprt z Javnim razpisom za sofinanciranje projektov v podporo izvajanju Alpske konvencije v letu 2019 in 2020), Erasmus+

Povezava: <https://www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/gozdnega-1>

MREŽA PLAN B ZA SLOVENIJO

V letu 2020 smo sodelovali v delovnih skupinah za varstvo narave, okolje in zdravje, koordinirali smo Koalicijo za trajnostno prometno politiko. Člane Koalicije smo obveščali o novostih in spremembah na področju (večinoma slovenske) prometne politike, koordinirali izmenjavo stališč in oblikovanje odzivov. Po marcu 2020 so zastala sicer redna srečanja z odločevalci. V letu 2020 smo izvedli naslednje aktivnosti:

- do maja 2020 je Matej Ogrin sodeloval v Delovni skupini za razvoj železniške infrastrukture,
- DS se je sestala s predstavnikom Ministrstva za infrastrukturo z nevladnimi organizacijami,
- Matej Ogrin je 31. 1. 2020 sodeloval na posvetu v Bovcu s predstavitvijo Primeri urejanja in umirjanja prometa; v Logu pod Mangrtom s predstavitvijo Pogledi na gradnjo ceste, ki je sama sebi namen,
- za namene konference Podnebna kriza – vroči podatki, ki jo organizira SURS 28.2.2020 na Brdu, smo pripravili predloge, glede zbiranja in prikaza podatkov na področju prometa, kjer opažamo manko,
- pripravili sporočilo za medije: Investicije za zagon gospodarstva po epidemiji Covid-19 na področju prometa naj imajo daljnoročne in sinergijske učinke,
- predlagali smo odprtje javne obravnave Zakona o pravilih cestnega prometa (uvajanje koncepta lahkih motornih vozil, ki se lahko vozijo po površinah za kolesarje, dovoljujejo testiranje vozil 3. generacije itd.),
- oblikovali odziv Za trajnostno uredite Tavčarjeve ulice,
- pripravili odziv na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa - zavijanje v rdečo luč,
- pripravili odziv Onemogočena brezplačna uporaba javnega potniškega prometa za dijake in študente v poletnem času ni primeren ukrep za reševanje gospodarske škode v prevozniškem sektorju,
- pripravili odziv na Dolgoročno podnebno strategijo Slovenije do l. 2050,
- septembra je Matej Ogrin članom Rotary kluba predstavil principe trajnostne prometne politike,
- pripravili smo odziv na osnutek Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost in poziv vladi, naj v načrtu predvidi vlaganja s pomnoževalnimi učinki,
- sodelovali smo na Urbanem forumu in predstavili stališča KTHP (Glavni izzivi TM in pomen železniškega prometa),
- pripravili odziv na načrte Emonike,
- pripravili komentar in odziv na Sprememba resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v RS za obdobje do 2030 (Nacionalni program).

USMERJANJE OBISKA V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

Operacija Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku je bila namenjena ohranjanju narave in naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete, ki predstavljajo potenciale za razvoj novih inovativnih turističnih in gospodarskih storitev ter produktov. V tem okviru smo usmerjali obisk z najbolj občutljivih in kritičnih območij parka na manj obremenjena območja in ustrezno urejana območja, ki lahko prenesejo večje obremenitve. Z usmerjanjem obiskovalcev iz visokogorja in občutljivih con Triglavskega narodnega parka na njegovo obrobje smo pripomogli k razvoju podeželskih območij s poudarkom na pospeševanju lokalnega razvoja podeželja. Operacija predstavlja podlage in priložnosti za gospodarski in turistični razvoj omenjenih področij.

CIPRA Slovenija je bila v projektu SMER TNP odgovorna za spodbujanje trajnostne mobilnosti v okviru Triglavskega narodnega parka (TNP). Ta cilj smo uresničevali z naslednjimi aktivnostmi:

1. seminarjem o trajnostni mobilnosti za turistične delavce,
 2. izdelavo priročnika za načrtovanje interpretacije dediščine,
 3. seminarjem o trajnostni mobilnosti za turistične delavce (priložnosti kolesarstva),
 4. promocijo trajnostne mobilnosti v okviru dveh prireditvev,
 5. demonstracijsko turo »Vršič in njegove zgodbe«.
-
1. Prvi seminar za turistične delavce smo izvedli 18. 4. 2019 v prostorih Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani. Udeležencem smo predstavili pojem trajnostne mobilnosti in razloge za nujnost obrata v tovrstne načrte, dobre in učinkovite prakse iz drugih alpskih držav, jih povprašali o njihovih potrebah, profilu gostov in možnostih vpeljave dodatnih, trajnostnih transportnih možnosti v njihovo ponudbo.
 2. Priročnik za načrtovanje interpretacije dediščine predstavlja pregleden in razumljiv dokument, ki bo snovalcem interpretacijske strategije v navdih in pomoč. V njem smo v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki bralcem predstavili osnovne pojme, nujne prve korake pri izdelavi takšnega dokumenta, predstavili tudi nekaj izmed širokega nabora potencialnih tem interpretacije s področja gorenjskega dela Vršiške ceste. Problematiki (načrtovanja) prometa in trajnostni mobilnosti je v priročniku posvečeno posebno poglavje, saj je na območju TNP, še posebej pa Vršiča, nujnost trajnostnega prometnega načrtovanja zelo izrazita. Priročnik smo promovirali na različnih dogodkih, po spletu in družbenih omrežjih; objavljen je bil na več spletnih straneh.
 3. Drugi seminar za turistične delavce je potekal 30. junija 2020, torej po koncu prve epidemije. Zato je obravnaval priložnosti, ki jih turističnim delavcem lahko predstavlja kolesarstvo. Udeležilo se ga je 6 oseb. Strokovni gost je bil mag. Peter Zajc, dogodek je potekal po orodju jitsi meet.
 4. Prednosti trajnostne mobilnosti ter njeno nujnost v zavarovanih območjih smo predstavljali na dveh dogodkih: v okviru prireditve Promocijski dan umirjanja prometa Ukanc, ki je potekala 11. julija 2020. Mimoidoči, sprehajalci in obiskovalci Bohinja so bili nad prireditvijo izredno pozitivno presenečeni, navduševala sta jih mir in tišina, strinjali so se, da bi morala potekati večkrat oziroma uveljaviti takšna pravila, pri čemer bi seveda ustrezno poskrbeli za mobilnostne potrebe domačinov. Druga predstavitev je potekala 20. junija 2020 v okviru prireditve Obisk gora v času podnebnih sprememb v Slovenskem planinskem muzeju.
 5. Demonstracijska tura »Vršič in njegove zgodbe« je potekala 10. septembra 2020. Namenjena je bila tako odločevalcem in predstavnikom javnih služb, turističnim delavcem in drugi zainteresirani javnosti. Udeležilo se je 11 oseb (upoštevali smo takrat veljavne epidemiološke omejitve glede zbiranja oseb). Udeleženci so doživljali različne lokacije v Kranjski Gori in na Vršiču in z lastno izkušnjo prostora prišli do zaključkov, da brez umiritve prometa prostora ne moremo ustrezno doživljati (hrup motorjev, osebni avtomobili) ter da prostor zaradi izrednega bogastva izročila, zgodovine in habitatov resnično potrebuje strategijo interpretacije dediščine, saj bo s tem pridobil možnost strateškega rokovanja z endogenimi potenciali območja.

Sofinanciranje: *EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja*

Trajanje operacije: november 2018–februar 2021

Partnerji: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, Javni zavod Triglavski narodni park, Turizem Bohinj, Občina Bohinj, Občina Kranjska Gora, CIPRA Slovenija

Povezava: <https://www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/projektu/usmerjanje-obiska-v-triglavskem-narodnem-parku-smer-tnp>

RE.SOURCES

Projekt Re.sources, naslednik projekta Living Labs, povezuje ljudi iz različnih alpskih držav in želi z njimi išče odgovore na vprašanja, kateri viri so potrebni za spodbujanje trajnostnega razvoja v Alpah. Izhodišče je participativni pristop, ki temelji na načelih soustvarjanja med mladimi, starimi od 18 do 30 let, okoljskimi nevladnimi organizacijami, civilno družbo in politiki. Udeleženci tega medgeneracijskega projekta se zavzemajo za udeležanje trajnostnega razvoja v Alpah na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. O problematiki virov bo poglobljena razprava tekla tudi na dveh mednarodnih delavnicah in projektnem tednu, ki bo organiziran v okviru načrtovanega svetovnega kongresa IUCN za ohranitev narave. Nacionalna predstavništva CIPRE, Mladinski svet CIPRE in drugi projektni partnerji bodo skupaj z mladimi na to temo zasnovali različne ideje in aktivnosti, jih uresničevali v svojih državah, s tem pa pomembno pripomogli k spodbujanju socialnih inovacij in trajnostnega razvoja na območju Alp.

CIPRA Slovenija je v okviru tega projekta izvedla Ogenj v Alpah, predstavnica CIPRE Slovenija in 5 mladih pa se je udeležilo tudi Alpskega tedna, ki je decembra potekal v spletni različici.

V letu 2020 je bilo predvidenih tudi več mednarodnih aktivnosti – izmenjave na delovnih mestih in izvedba projektne tedna v okviru kongresa IUCN. Prve so preložene na čas boljše epidemiološke slike, kongres je trenutno načrtovan za september 2021.

Financiranje: Erasmus+

Obdobje trajanja projekta: marec/avgust 2020 – februar 2022 (+ 6 mesecev zaradi COVIDA-19)

Projektni partnerji: CIPRA International (prijavitelj), CIPRA Slovenija, CIPRA Nemčija, CIPRA Italija, CIPRA Švica, CIPRA Francija, Mladinski svet CIPRE, Legambiente Val Pelice (I), Društvo Canopée (F) in "Junges THEATER Liechtenstein".

Povezava: <https://www.cipra.org/sl/cipra/international/projekti/tekoci-projekti/re-sources>

MREŽA ZA PROSTOR

CIPRA Slovenija je bila aktivna tudi v okviru Mreže za prostor, kjer smo sodelovali predvsem pri temah mobilnosti (Podnebni program Mreže). Udeležili smo se komunikacijske delavnice, vezane na pripravo spletne strani Koalicije za trajnostno prometno politiko ter pripravili komunikacijski načrt Koalicije.

POČAKAJ NA BUS

Namen operacije je pilotno vzpostaviti in zagotoviti trajnostno mrežo 26 kvalitetnih avtobusnih postajališč in 1 parkiriščem vključno z izvedbo osveščevalnih akcij za prebivalstvo in deležnike o pomenu trajnostne mobilnosti ter priporočili za večjo uporabo javnega prevoza v 6 občinah LAS Gorenjska košarica (Bled, Jesenice, MO Kranj, Naklo, Radovljica, Tržič).

Cilji operacije:

- vzpostavitev mreže 26 kvalitetnih avtobusnih postajališč (z 1 parkiriščem v 6 občinah),
- vzpodbuditi prebivalstvo in deležnike k uporabi trajnostnega transporta,
- z razvojem trajnostne mobilnosti zagotoviti večjo uporabo javnega prevoza.

Aktivnosti operacije:

- vodenje in promocija,
- naložbe v avtobusna postajališča na območju 6 občin (26 postaj in 1 parkirišče),
- zagon in trajnost mreže kvalitetnih avtobusnih postajališč z ukrepi za trajnostno mobilnost.

Rezultat operacije: zagon mreže kvalitetnih avtobusnih postajališč z ukrepi za trajnostno mobilnost.

CIPRA Slovenija je v letu 2020 pripravila nabor izletov po partnerskih občinah, ki se opirajo na lokalni ali regionalni avtobusni prevoz, ter izvedla anketo o mobilnostnih navadah različnih ciljnih skupin v partnerskih občinah, ki nam bo služila za pripravo priporočil za razvoj trajnostne mobilnosti s poudarkom na avtobusnem prevozu na območju LAS.

Sofinanciranje: Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

Obdobje trajanja projekta: januar 2019-junij 2021

Projektne partnerji: BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj, Občina Bled, Občina Jesenice, Mestna občina Kranj, Občina Naklo, Občina Radovljica, Občina Tržič, Turizem Bohinj, CIPRA Slovenija

Povezava: <https://www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/projektu/pocakaj-na-bus>

Povezava na spletno stran: [Evropska komisija za EKSRP](#)

Povezava na spletno stran: [Program razvoja podeželja](#)

SKUPAJ ZA ALPE

Projekt Skupaj za Alpe je bil namenjen ozaveščanju o prilagajanju in blaženju podnebnih sprememb in pomenu ohranjanja biotske raznovrstnosti. Cilj programa je pripraviti mlade na izzive prihodnosti ter hkrati zagotoviti ravnovesje med ohranjanjem biotske pestrosti in trajnostnim razvojem.

Za Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe, ki združuje več kot 7000 učencev in njihovih učiteljev iz 38 osnovnih in podružničnih šol, smo s partnerji pripravili nove izobraževalne vsebine v spletni platformi, mobilno interaktivno razstavo o Alpski konvenciji, poletni tabor za učence, izobraževanje za učitelje z izmenjavo dobrih praks z avstrijskim Narodnim parkom Visoke Ture ter vzpostavili spletno učilnico. Projekt je vključeval tudi aktivnosti za širšo javnost in ozaveščal, kako posamezniki s svojimi ravnanji lahko prispevamo k podnebnim rešitvam ter boljšim trajnostnim prostorskim ureditvam, večji kakovosti prostora in bivanja ter k trajnostnemu preživljanju prostega časa.

CIPRA Slovenija je v tem okviru izvedla spletni seminar Alpska šola v Sloveniji. Namenjen je bil predvsem učiteljem, ki se problematike podnebnih sprememb in pomena poučevanja o alpskem prostoru že zavedajo, vendar jim manjka veščin, gradiv ali partnerstva za uspešno nastavljanje tem pri učnem procesu. Potekal je v petek, 23. 10. 2020 in soboto, 24. 10. 2020. Seminar je trajal 16 ur; udeleženci so pridobili 1 točko za napredovanje.

Financiranje: Ministrstvo za okolje in prostor RS s sredstvi Podnebnega sklada; Projekt je bil podprt z Javnim razpisom za sofinanciranje projektov v podporo izvajanju Alpske konvencije v letu 2019 in 2020.

Obdobje trajanja projekta: 1. december 2019- 31. oktober 2020

Projektne partnerji: JZ TNP, CIPRA Slovenija

Povezava: <https://www.tnp.si/sl/javni-zavod/projekti/skupaj-za-alpe/>

PONOVI ZAGON ALPSKEGA TURIZMA (RESET ALPINE TOURISM)

Turizem, ena najpomembnejših gospodarskih panog in pomemben vir za preživetje ljudi v številnih alpskih regijah, je zaradi COVID krize v kratkem času doživel bliskovit upad, vse bolj opazne pa so tudi posledice podnebne krize. Projekt Ponovni zagon alpskega turizma ponuja v aktualni razpravi o prihodnosti turizma kritičen razmislek o omenjeni temi, obenem pa združuje ključne akterje v turizmu z namenom, da bi sodelovali v razpravi o boju proti podnebnim spremembam in trajnostnem razvoju v turizmu. Tovrstna izmenjava informacij in izkušenj naj bi pripomogla k spremembam, ki na območju Alp nakazujejo usmeritev k udejanjanju trajnostnega, podnebnju prijaznega in odpornega turizma, ki bo deležen podpore celovito zasnovanih instrumentov pomoči.

CIPRA Slovenija je v tem okviru v letu 2020 pripravila pregled in kratko analizo vladnih ukrepov za blažnje posledic epidemije na turistični sektor. Začeli smo tudi s pripravami fokusne skupine, a jo zaradi ponovnih omejitev preložili na l. 2021.

Financiranje: Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave in jedrsko varnost (BMU).

Vodilni partner: CIPRA International

Obdobje trajanja projekta: 2020-2021

Povezava na spletno stran: <https://www.cipra.org/en/cipra/international/projects/current/reset-alpine-tourism>

OGENJ V ALPAH

Z lanskim Ognjem v Alpah z naslovom »Nega gozda, žive Alpe!« smo opozorili na pomen negovanih gozdov za Alpe, udeležence seznanili s konceptom nege gozda, različnimi funkcijami gozdov, podrobneje pa so lahko doživeli nekatere izmed njegovih socialnih funkcij.

Z udeleženci - mladimi in različnimi strokovnjaki (gozdarstvo, turizem, trajnostni razvoj, izobraževanje) smo se podali v gozd nad Trento. Domačini so nam pripovedovali o zgodovini tamkajšnjega gozda, gozdarji nam približali pogled na značilnosti gozda in pomen njegove nege. Na gozdni jasi smo z različnimi delavnicami spoznavali socialne funkcije gozdov. V popoldanskem delu smo na okrogli mizi razpravljali o vidikih obiska v gozdu ter z Agrarno skupnostjo vasi Trenta podpisali dogovor o upravljanju gozda s poudarjeno socialno funkcijo.

Kratek film: https://www.youtube.com/watch?v=25yxD0VimK0&ab_channel=CIPRASlovenija

(*Ogenj v Alpah je bil sofinanciran s sredstvi Erasmus+ kot nacionalna aktivnost projekta Re.Sources in predstavljal presečno vsebinsko aktivnost projekta GozdNega. Zaradi njegove tradicionalne narave ga izpostavljamo še kot ločen dogodek.)

HITRO S KOLESOM

Z vzpostavitvijo mreže izposoje koles v 6 občin območja LAS smo partnerji prispevali k razvoju trajnostne mobilnosti in spreminjanju navad prebivalstva v smeri večje uporabe nizkoogljivega in javnega prevoza. Prispevali smo k ohranitvi okolja, zmanjševanju CO2 in ohranitvi biodiverzitete v urbanih naseljih.

Cilji operacije:

- vzpostavitev prve regijske mreže izposoje koles v urbanih naseljih 5 občin,
- preko ozaveščevalnih akcij vzpodbuditi prebivalstvo in deležnike k uporabi trajnostnega transporta (koles) v posamičnem kraju in za prevoz do drugih urbanih naselij ter postaj javnega prometa,
- priporočila za razvoj mreže izposoje koles in priporočil za šole zagotovili nadaljnji razvoj regijske mreže izposoje koles.

Aktivnosti operacije:

- vodenje in promocija,
- naložbe v info točke za izposajo koles, ki bodo osnova za zagon delovanja mreže izposoje koles,
- naložbe v opremo – mrežo izposoje koles,
- izgrajena infrastruktura za mrežo izposoje koles na območju 6 občin (14 postaj),
- zagon mreže z akcijami za osveščanje prebivalstva o pomenu trajnostne mobilnosti,
- pripravljena bodo priporočila za šole (za 6 okolišev v 6 občinah partnericah),
- študija za razvoj mreže izposoje koles na območju LAS.

Rezultat operacije: mreža izposoje koles na območju LAS.

CIPRA Slovenija je v okviru operacije pripravila logotip sistema izposoje koles (Gorenjska.bike), več tiskovin za promocijo trajnostne mobilnosti (brošura s kolesarskimi izleti Zapeljan po Gorenjski, razglednice, letake), pripravila Priporočila za šole (pregled prometnega stanja v okolici šol s predlogi infrastrukturnih, organizacijskih in promocijskih ukrepov) ter izvedla ozaveščevalne akcije za promocijo trajnostne mobilnosti.

Trajanje operacije: januar 2019 – junij 2021 (zaključeno 2020)

Partnerji: BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj, Občina Bled, Občina Jesenice, Mestna občina Kranj, Občina Naklo, Občina Radovljica, Občina Tržič, CIPRA

Povezave: <https://www.las-gorenjskakosarica.si/hitro-s-kolesom/>

[ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj](#)
[Evropska kohezijska politika v Sloveniji](#)

SODELOVANJE V SVETU TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

CIPRA Slovenija je imela v svetu Triglavskega narodnega parka svojega predstavnika, mag. Boruta Peršolja, ki v obdobju 2020–2024 v svetu TNP predstavlja zainteresirane nevladne in strokovne organizacije. V letu 2020 je svet JZ TNP zasedal štirikrat (dopisno, 30. 4., v živo 27. 8. (konstitutivna seja), dopisno 9. 11. ter spletno 17. 12.). Obravnavali so različna vprašanja od programa dela in finančnega načrta, poročila o delu in finančnega poročila do različnih tematik kot na primer načrt elektrifikacije Kredarice, problematika odpadnih voda v TNP, strategijo razvoja območja Bohinjskega jezera idr.

Vabila in gradiva: <https://www.tnp.si/sl/javni-zavod/informacije-javnega-znacaja/>

SODELOVANJE V SVETU ZA NARAVNE NESREČE

V Svet RS za naravne nesreče smo predlagali svojega predstavnika, Miho Pavška, vendar v času prijave poročila (19. 3. 2021) še nismo prejeli obvestila o obravnavani vlogi.

JAVNO NAROČILO TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH

V konzorciju z društvom FOCUS, Filozofsko fakulteto UL, Razvojno agencijo Sinergija ter IPOP izvajamo JN Ministrstva za infrastrukturo za promocijo in spodbujanje trajnostne mobilnosti v vrtcih in osnovnih šolah z igro Beli zajček, igre Pojdimo peš s kokoško Rozi za osnovnošolce, izobraževanja ter usposabljanj učiteljev na področju trajnostnega razvoja s poudarkom na trajnostni mobilnosti.

CIPRA Slovenija je v letu 2020 izvedla več usposabljanj koordinatorjev, kjer smo predstavili projektna gradiva, dolžnosti učiteljev in koordinatorjev, možne vpeljave konceptov v učni načrt ter okvirni terminski plan. V zadnjem delu leta smo s konzorcijem partnerjev izvedli tudi dva sklopa spletnih usposabljanj.

Trajanje: december 2018-junij 2021

Partnerji: RA Sinergija, društvo FOCUS, Filozofska fakulteta UL, IPOP

Naročnik: Ministrstvo za infrastrukturo, evropska sredstva

VI. NADALJNJE DELO 2021-2022

Člani CIPRE Slovenija smo na zadnjem občnem zboru, ki je potekal 20. junija 2020 v Mojstrani, izvolili člane upravnega in nadzornega odbora ter predsednika za triletni mandat (2020-2023).

Kandidati za člane upravnega odbora, Dušan Prašnikar, Jernej Stritih, Matjaž Harmel, Gašper Kleč in Marko Slapnik so bili soglasno potrjeni (53 glasov). Kandidati za člane nadzornega odbora, Tomaž Ogrin, Leon Kebe, Uroš Brankovič, so bili soglasno potrjeni (53 glasov) Kandidat za predsednika društva, Matej Ogrin, je bil prav tako soglasno potrjen. Občnemu zboru je sledila moderirana strateška delavnica. Na njej smo opredelili, kaj bi v preteklosti lahko delali bolje, kaj smo v preteklosti delali dobro ter opredelili vizijo CIPRE I. 2025 (aktivna na lokalni ravni, prepoznavna; strokovna in kompetentna organizacija; organizacija z duhom članstva; mednarodno in nacionalno kredibilna organizacija). Opredelili smo zelene usmeritve dela nadaljnjih let: okrepiti želimo članstvo, poskrbeti za stabilno financiranje, redno in ustrezno komunikacijo, krepitev kapacitet organizacije, tudi z mreženjem z drugimi sektorji, se usmeriti v delo z lokalnimi skupnostmi ter okrepiti delo s politikami (vpliv na oblikovanje strategij, okrepiti mednarodno mrežo, kompetentnost, kredibilnost).

V drugi polovici leta 2020 smo nadaljevali z zasledovanjem zastavljenih ciljev; veseli nas, da nam število članov vztrajno raste. Ponosni smo tudi na angažirano skupino mladih članov, s katerimi redno in uspešno sodelujemo.

V letu 2021 bomo naslavljali vprašanja (trajnostnega) obiska gora, upoštevanja nosilnih zmogljivosti gorskih območij in vprašanj energetske oskrbe visokogorskih koč. Obravnavali jih bomo s ciklom aktivnosti Problemi gorskega sveta. Pri tem bomo posebno pozornost namenili tudi aktivni udeležbi in opolnomočenju mladih.

V prihodnjih dveh letih bomo nadaljevali z vodenjem delovne skupine Koalicije za trajnostno prometno politiko in aktivno sodelovali v drugih skupinah (varstvo narave, okolje in zdravje) in mrežah (Pešec, Mreža za prostor). Okrepili bomo mednarodno sodelovanje (mreža CIPER, omrežje občin Povezanost v Alpah). Vzpostavljamo novo sodelovanje s področja izobraževanja za trajnostni razvoj, izhajajoča iz naših kompetenc z Modelom alpske šole. Že dlje časa se s konzorcijem partnerjev pripravljamo na prijavo dvojnega (trilateralnega) projekta Evropskega teritorialnega sodelovanja. Začenjamo tudi sodelovanje v okviru projekta SpeciAlps2, ki se ukvarja s kakovostjo bivanja v alpskem prostoru, trajnostnim turizmom, varstvom narave in urejanjem krajine ter usmerjanjem obiska.

Povezava: <https://alpenallianz.org/sl/projekti/specialps2>.

Pregled potrjenih projektov in sodelovanj za leti 2021 in 2022:

PROJEKTI, AKTIVNOSTI 2021-2022

- alpMedia, Alpe na odru (neprekinjeno)
- Aktivno v šolo in zdravo mesto (zaključek 2022)
- JN Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah (zaključek 2021)
- Počakaj na bus (zaključek 2021)
- Ponovni zagon alpskega turizma (do 2021)
- Re.Sources – Ogenj v Alpah (7. 8. 2021)
- sklop dogodkov Problemi gorskega sveta
- sodelovanje v mreži Plan B za Slovenijo
- koordinacija Koalicije za trajnostno prometno politiko (do 2024)
- izobraževanje o Alpski šoli
- priprava smernic za VITR (Vzgoja in izobraževanje o trajnostnem razvoju).

VII. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA – L. 2020

Finančno poročilo za obdobje 01.01.-31.12.2020		
PRILIVI	Prihodki od prodaje - javna naročila	14.277,98
	Prihodki od prodaje storitev	2.468,38
	Dotacije iz proračunskih sredstev	38.556,96
	Dotacije krovne organizacije	4.650,00
	Dotacija - COVID	2.208,10
	Donacije - dohodnina	146,85
	Donacija	600,00
	Članarine	1.208,00
	SKUPAJ	64.116,27
STROŠKI	Pisarniški in pomožni drobni inventar	152,03
	Stroški materiala za izvedbo projektov	23,55
	Tisk	1.947,26
	Stroški storitev za izvedbo prireditev	3.580,43
	Stroški vzdrževanja	146,34
	Transportne in druge storitve	667,40
	Najemnine	0,00
	Stroški poslovnih prostorov	140,95
	Potni stroški	1.831,35
	Bančne storitve	309,70
	Intelektualne storitve	3.923,00
	Reprezentanca	75,78
	Študentski servis	2.248,60
	Avtorski honorarji	562,84
	Telefon, internet	47,59
	Poštnina	34,15
	Fotokopiranje	10,25
	Stroški plač zaposlenih	48.456,92
	bruto plače	35.893,35
	dajatve na plače	5.778,84
	povračila stroškov	6.784,73
	Članarine, takse	129,31
	Povračila stroškov študentu na praksi	0,00
	SKUPAJ	64.287,45
Presežek prihodkov nad odhodki		-171,18
	Davek od dohodka	0,00
Čisti presežek prihodkov nad odhodki		0,00

VIII. DRUŠTVENI SKLAD

		čisti presežek prihodkov na odhodki	stanje celoten društveni sklad
2004	408.444,49 SIT	1.704,41 €	1.704,41 €
2005	3.171,24 SIT	13,23 €	1.717,64 €
2006	-198.599,00 SIT	-828,74 €	888,90 €
2007		-2.787,93 €	-1.899,03 €
2008		1.331,77 €	-567,26 €
2009		7.951,59 €	7.384,33 €
2010		-885,75 €	6.498,58 €
2011		2.186,00 €	8.684,58 €
2012		-12.011,91 €	-3.327,33 €
2013		1.102,79 €	-2.224,54 €
2014		605,12 €	-1.619,42 €
2015		1.393,43 €	-225,99 €
2016		5.151,69 €	4.925,70 €
2017		-337,55 €	4.588,15 €
2018		1.705,61 €	6.293,76 €
2019		874,85 €	7.168,61 €
2020		- 171,18	6.997,43 €

IX. POJASNILA K FINANČNEMU IZKAZU – L. 2020

Med prihodki v letu 2020 izstopajo:

- Dotacije iz proračunskih sredstev, in sicer 38.556,96 €. CIPRA Slovenija je v letu 2020 izvajala dva projekta, sofinancirana s strani Ministrstva za okolje in prostor (sredstvi Podnebnega sklada), vodila projekt GozdNega in sodelovala v Skupaj za Alpe.
- Sredstva smo prejeli tudi v okviru javnih naročil, gre za partnerstvo v konzorciju JN Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah Ministrstva za infrastrukturo (14.277,98 €). Projekt se zaključuje v letu 2021.
- V času epidemije (marec-maj 2020) in odrejenega dela od doma je bil delodajalec opravičen plačila prispevkov (skupaj 2.208,10 €).
- Veseli smo bili tudi donacije društvu v višini 600 €, ki jo smatramo kot izraz podpore našemu dosedanjemu delu in zaupanju v prihodnjega.

Med odlivi izstopajo:

- Strošek plač zaposlenih, ki je v letu 2020 znašal 48.456,92 € (leto 2019 - 32. 437,30€). Povišan strošek plač je povezan z dvema zaposlenima osebam, kar izraža krepitev organizacije.
- Odlivi za intelektualne storitve so bili v letu 2020 bistveno nižji kot v 2019 (3.923,00, prej 11.815,40 €) razliko gre pripisati manjšemu obsegu tovrstnih storitev (v tem letu so to oblikovanje in priprava tiskovin v okviru projektov GozdNega in Hitro s kolesom ter strošek izobraževanja Interpret Europe).
- Zaradi omejitev gibanja in prepovedi združevanja smo morali načrtovane aktivnosti, vezane na delo s ciljnim skupinami, izvesti v spletni različici, spremeniti koncept aktivnosti ali jih prestaviti. Zaradi tega leto zaključujemo s pozitivno ničlo. Letošnjega začnemo z zavedanjem o nujnosti prožnega načrtovanja aktivnosti in ne pričakujemo večjega odstopanja od zadanega načrta dela.